

N:o 141.

Ank. till Riksd. kansli den 16 maj 1905, kl. 11 f. m.

Utlåtande, angående beräkningen af statsverkets ordinarie inkomster.

(I. A.)

Efter det statsutskottet till behandling förehaft Kungl. Maj:ts proposition angående statsverkets tillstånd och behof, i hvad densamma afser beräkningen af statsverkets *ordinarie inkomster*, får utskottet nu jämlikt § 53 regeringsformen och 39 riksdagsordningen uppgifva och föreslå de belopp, hvartill dessa inkomster under näst kommande statsregleringsperiod för närvarande anses kunna upptagas.

I skrifvelse den 12 december 1904 med berättelse om statsverkets inkomster under näst föregående år och förslag till deras beräkande vid förestående statsreglering har statskontoret angående de ordinarie inkomsterna anfört följande:

»*Arrendemedlen*, som för år 1905 beräknats till 1,900,000 kronor, hafva under senaste femårsperiod influtit med i medeltal 2,124,363 kronor och med en årlig minskning i medeltal af 75,066 kronor. Då inkomstbeloppet sistlidet år endast uppgick till 1,941,653 kronor och en ytterligare minskning till följd af den alltjämt fortgående försäljningen af mindre kronolägenheter är att förutse, anser sig statskontoret böra hemställa, att denna inkomsttitel må för år 1906 beräknas till 1,700,000 kronor.

Bih. till Riksd. Prot. 1905. 4 Saml. 1 Afd. 78 Häft. (N:o 141). 1

Mantalspenningarna, som i riksstaten för år 1905 äro uppförda med 780,000 kronor, belöpte sig sistlidet år till 775,083 kronor och utvisa under de senaste fem åren en årlig ökning i medeltal af 8,336 kronor. Då denna ökning emellertid är så ringa och för öfrigt icke under de senaste åren visat sig fullt konstant, har statskontoret icke ansett sig böra hemställa om någon förändring för år 1906.

Bötesmedlen. Dessa inkomster, som under år 1899 uppgingo till 389,542 kronor och sedermera ökades till 426,306 kronor år 1901, hafva därefter visat tendens att minskas och under sistlidet år influtit med endast 399,504 kronor. På denna grund torde en nedsättning böra ske i det i 1905 års riksstat upptagna belopp af 420,000 kronor; och anser sig statskontoret, då denna inkomstitel under senaste femårsperiod influtit med i medeltal 408,309 kronor, böra hemställa, att densamma för år 1906 beräknas till 400,000 kronor.

Kontrollstämpelmedlen, i 1905 års riksstat upptagna med 60,000 kronor, hafva under de sist förflutna fem åren influtit med i medeltal 63,262 kronor. Då under nämnda period hos denna inkomstitel icke kunnat förspörjas någon konstant tendens till ökning eller minskning, anser sig statskontoret böra hemställa om titelns bibehållande till oförändradt belopp i 1906 års riksstat.

Fyr- och båkmedlen. Dessa inkomster, som sedan år 1901 visat en årlig stegring af omkring 70,000 kronor och under senaste femårsperiod influtit med i medeltal 1,724,343 kronor, har statskontoret ansett kunna i 1906 års riksstat upptagas med ett till 1,600,000 kronor förhöjdt belopp.

Telegrafmedlen, i riksstaten för år 1905 upptagna till 7,500,000 kronor, hafva, enligt hvad statskontoret inhämtat, af telegrafstyrelsen för år 1906 beräknats till 8,000,000 kronor.

Järnvägstrafikmedlen. Enligt hvad statskontoret inhämtat har järnvägsstyrelsen beräknat denna inkomstitel för år 1906 till 11,500,000 kronor; varande detta belopp upptaget i bifogade tabell.

Skogsmedlen, som i riksstaten för år 1905 äro upptagna med 7,500,000 kronor, hafva utgjort:

år 1901	kronor 7,830,101: —
„ 1902	„ 6,106,882: —
„ 1903	„ 8,632,532: —
eller i medeltal för dessa tre år	„ 7,523,172: —

Enligt från domänstyrelsen erhållen uppgift hafva statsverkets skogsmedelsinkomster under innevarande års tre första kvartal belöpt sig till 7,250,402 kronor 62 öre. I händelse skogsmedelsuppbörden under

fjärde kvartalet kommer att motsvara uppbörden under samma kvartal af sistlidet år, 748,294 kronor 12 öre, skulle inkomsten af skogsmedel för år 1904 alltså komma att uppgå till 7,998,697 kronor och i medeltal för åren 1902—1904 utgöra 7,579,370 kronor.

På grund häraf får statskontoret hemställa, att skogsmedlen i 1906 års riksstat må upptagas med enahanda belopp som i riksstaten för år 1905.

Terminsafgifter från läroverken. Sedan innevarande års Riksdag, med anledning af Eders Kungl. Maj:ts proposition den 31 december 1903, angående ändrad anordning af rikets allmänna läroverk och löneroglering för vid dem anställde lärare, beslutat, att lärjungarne vid de allmänna läroverken skola till statsverket erlägga terminsafgifter och att sålunda en ny inkomsttitel »terminsafgifter från läroverken» komme att i riksstaten uppföras, beräknades, på grund af en uti Eders Kungl. Maj:ts nådiga proposition (n:o 50 sid. 206 och följande) förebragt utredning, denna inkomsttitel komma att år 1905 inflyta med 420,000 kronor.

Då rörande denna inkomsttitel ännu saknas hvarje erfarenhet, har statskontoret i bifogade tabell upptagit densamma med enahanda belopp, som af Riksdagen beräknats för år 1905.

Extra uppbörd. Denna inkomsttitel, för år 1905 beräknad till 200,000 kronor, har under de sistförflutna fem åren visat en stark stegringstendens och under berörda period influtit med i medeltal 231,011 kronor. År 1903 uppgick densamma till icke mindre än 403,523 kronor, beroende, bland annat, däraf att under år 1903 influten punchskatt och maltskatt, innan dessa titlar funnos i riksstaten upptagna, bokförts såsom extra uppbörd. Tillika bör erinras, att på grund af nådiga kungörelsen den 3 juli 1903 statsverkets återstående inkomster under titel grundskatt hädanefter skola under nu förevarande titel bokföras. Då emellertid inkomsttiteln till sin natur är af fluktuerande beskaffenhet och i hvarje fall nyss omförmälda särskilda bokföringsförhållanden kommer att efter hand i det väsentliga upphöra, har statskontoret icke ansett någon förändring i inkomsttitelns beräkning böra vidtagas.»

I fråga om de ordinarie inkomsterna har statsrådet och chefen för finansdepartementet till statsrådsprotokollet öfver finansärenden den 14 januari innevarande år afgifvit följande yttrande:

»Hvad angår beräkningen af statsverkets inkomster för år 1906 och därvid först de *ordinarie inkomsterna*, har statskontoret, till hvars berättelse jag anhåller få hänvisa, upptagit *järnvägstrafikmedlen* till 11,500,000 kronor, eller samma belopp, hvartill järnvägsstyrelsen ansett

desamma böra beräknas. Järnvägstrafikmedlen hafva i de senare årens riksstater beräknats till följande belopp: år 1902 till 7,000,000 kronor, år 1903 till likaledes 7,000,000 kronor, år 1904 till 9,203,000 kronor och år 1905 till 11,000,000 kronor. De till statskontoret inlevererade järnvägstrafikmedlen hafva utgjort för år 1902 8,000,000 kronor, för år 1903 12,000,000 kronor och för år 1904 13,500,000 kronor.

Om än en ökning i statsjärnvägarnas inkomster i samma proportion, som år 1903, hvilken ökning delvis berodde på speciella förhållanden, särskildt riksgränsbanans öppnande för allmän trafik, icke torde vara att för närmaste åren emotse, synes man dock med fog kunna antaga, att en ej obetydlig stegring i dessa inkomster fortfarande kommer att äga rum. De torde därför kunna för år 1906 beräknas till ett något högre belopp än järnvägsstyrelsen föreslagit. Med hänsyn till den ökning, dessa inkomster under de senare åren företett, och det belopp, hvartill desamma nästlidet år uppgått, synes, utan åsidosättande af nödig försiktighet, en höjning i den föreslagna beräkningen med 1,000,000 kronor kunna vidtagas; och hemställer jag därför i underdånighet, att inkomsttiteln järnvägstrafikmedel må i riksstaten upptagas med 12,500,000 kronor.

Öfriga ordinarie inkomster torde få i riksstaten uppföras med de belopp, statskontoret föreslagit.»

I öfverensstämmelse med hvad departementschefen sålunda hemställt äro de ordinarie inkomsterna i statsverkspropositionen upptagna till 33,160,000 kronor.

Utskottet, som icke haft något att emot Kungl. Maj:ts förenämnda inkomstberäkning erinra, hemställer alltså,

att Riksdagen må, i öfverensstämmelse med hvad Kungl. Maj:t föreslagit, beräkna statsverkets ordinarie inkomster för år 1906 på följande sätt:

Arrendemedel	kronor 1,700,000: —
Mantalspenningar	» 780,000: —
Bötesmedel	» 400,000: —
Kontrollstämpelmedel	» 60,000: —
Fyr- och båkmedel	» 1,600,000: —
Telegrafmedel	» 8,000,000: —
	<hr/>
	Transport kronor 12,540,000: —

	Transport kronor	12,540,000: —
Järnvägstrafikmedel	»	12,500,000: —
Skogsmedel	»	7,500,000: —
Terminsafgifter från läroverken	»	420,000: —
Extra uppbörd	»	200,000: —
	Summa kronor	33,160,000: —

Stockholm den 16 maj 1905.

På statsutskottets vägnar:

HUGO TAMM.

Tabell öfver statsverkets ordinarie inkomster.

Statskontoret beräknat för 1906			Statsutskottets förslag för 1906	
Kronor	ö.		Kronor	ö.
1,700,000	—	Arrendemedel	1,700,000	—
780,000	—	Mantalspenningar	780,000	—
400,000	—	Bötesmedel	400,000	—
60,000	—	Kontrollstämpelmedel	60,000	—
1,600,000	—	Fyr- och båkmedel	1,600,000	—
8,000,000	—	Telegrafmedel	8,000,000	—
11,500,000	—	Järnvägstrafikmedel	12,500,000	—
7,500,000	—	Skogsmedel	7,500,000	—
420,000	—	Terminsafgifter från läroverken	420,000	—
200,000	—	Extra uppbörd	200,000	—
S:a 32,160,000	—		Summa	33,160,000